

تأثیر سبک زندگی بر مؤلفه‌های هویتی جوانان استان آذربایجان غربی

غلامرضا تاج بخش^۱

فرشاد گودرزی^۲

۲۶

doi 10.22034/SSYS.2022.2377.2710

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۳/۱۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۵/۱

امروزه موضوع هویت‌یابی جوانان در جامعه ایرانی به یک مسئله بسیار مهم تبدیل شده است، چرا که هویت از عوامل مختلفی تأثیر می‌پذیرد. پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر سبک زندگی بر هویت جوانان استان آذربایجان غربی انجام شده است. روش این پژوهش از نوع کمی و پیمایشی و جامعه آماری آن شامل جوانان ۱۸ تا ۳۵ سال استان آذربایجان غربی بود که به روش تصادفی انتخاب شدند. داده‌های پژوهش با استفاده از پرسش‌نامه آنلاین محقق‌ساخته جمع‌آوری گردید. حجم نمونه با استفاده از نرم‌افزار سمپل پاور ۳۸۳ نفر بود که برای حصول اطمینان به ۴۰۰ نفر افزایش یافت. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار اسپس پی اسپس ۲۶ تحلیل شد و مدل معادله ساختاری و معیارهای برازش مدل با استفاده از نرم‌افزار ایموس گرافیک ۲۴ ترسیم و برآورد گردید.

یافته‌های پژوهش نشان داد که میزان همبستگی پیرسون بین بعد مصرف‌گرایی و اوقات فراغت مربوط به متغیر سبک زندگی با هویت جوانان به ترتیب با مقدار ۰/۱۲۶ و ۰/۱۸۸ در سطح معناداری ۰/۰۱۲ و ۰/۰۰۰ بود. یافته‌های آزمون رگرسیون چندگانه هم‌گویای آن بود که ابعاد متغیر مستقل پژوهش به میزان ۴۰ درصد واریانس و تغییرات متغیر وابسته پژوهش را تبیین کرده‌اند و مدل‌سازی معادله ساختاری پژوهش نشان داد که با توجه به معیارهای برازش داده‌های تجربی پژوهش از مدل نظری حمایت کرده‌اند. بنابراین، بعد اوقات فراغت و سبک زندگی بر هویت جوانان استان آذربایجان غربی اثر گذار بوده و این دو متغیر ارتباط معناداری با یکدیگر داشته‌اند.

واژگان کلیدی: اوقات فراغت، سبک زندگی، مصرف‌گرایی و هویت.

۱. دانشیار، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آیت الله العظمی بروجردی (ره)، بروجرد، ایران.

۲. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی، بررسی مسائل اجتماعی ایران، دانشکده حقوق و علوم انسانی، دانشگاه کاشان، کاشان،

E-mail: Farshadgoudarzi262@gmail.com

ایران. (نویسنده مسئول).

مقدمه

یکی از مسائل مهم امروز جامعه، بحث هویت‌خواهی جوانان می‌باشد. در دهه‌های اخیر با گسترش نوگرایی و نوسازی در عرصه جهانی، تحولاتی در زمینه‌های فرهنگی و ساختاری رخ داده که سبب دگرگونی نقش‌های اجتماعی و آگاهی جوانان شده است. از این رو، مسئله هویت جوانان، در چند دهه اخیر ذهن محققان حوزه‌های مختلف اعم از روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و مطالعات فرهنگی را به خود مشغول کرده است. حضور برخی از مؤلفه‌ها چون دوگانگی ساختاری، جوان‌بودن هرم سنی جمعیت ایران، نوسازی فرهنگی و آموزشی، مصرف کالاهای فرهنگی، جهانی‌شدن و... موجب نوگرایی نسل حاضر گردیده و این خصوصیات آمادگی این نسل برای پذیرش الگوها و شیوه‌های جدید حیات اجتماعی و دگرگونی‌های مدرن و رویگردانی و عدم مقاومت برای حفظ الگوهای سنتی و قدیمی را ایجاد نموده است (تاج بخش، ۱۳۹۲: ۳۷). در این میان، یکی از عوامل مهم مرتبط با شکل‌گیری هویت جوانان، سبک زندگی است. سبک زندگی یکی از مفاهیم مهم جامعه‌شناسی است که در چند سال اخیر مورد توجه بسیاری از محققان و پژوهشگران قرار گرفته است. تفکر درباره زیستن از گذشته‌های دور انسان را به خود مشغول کرده و به موازات رشد فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی، سبک زندگی در جامعه ایرانی شکل متفاوتی به خود گرفته است. سبک زندگی در ادبیات علوم اجتماعی، کاربرد گسترده‌ای داشته و برای بیان برخی از مهم‌ترین واقعیت‌های فرهنگی استفاده می‌شود. سبک زندگی به شدت با علایق، سلیق، تمایلات و ترجیحات افراد جامعه گره خورده است. می‌توان گفت سبک زندگی مجموعه‌ای از ارزش‌ها، طرز تلقی‌ها، شیوه‌های رفتاری، حالت‌ها و سلیقه‌ها می‌باشد که در میان یک جمع ظهور پیدا کرده و شیوه زندگی مشترک شماری از افراد را شامل می‌شود (عباسی مقدم و همکاران، ۱۴۰۰: ۳۱). سبک زندگی در فرهنگ سنتی کاربرد چندانی نداشته، چرا که ملازم با نوعی انتخاب از میان تعداد زیادی از امکان‌های موجود است. سخن گفتن از کثرت نباید به این پندار بینجامد که در همه انتخاب‌ها به روی همه افراد باز است یا اینکه همه مردم تصمیم‌های مربوط به انتخاب‌های خویش را با آگاهی کامل از کلیه امکانات موجود برمی‌گزینند. چه در عرصه کار و چه در عرصه مصرف، برای همه گروه‌هایی که از قید فعالیت‌های سنتی آزاد شده‌اند، انتخاب‌های گوناگونی در زمینه سبک زندگی وجود دارد (گیدنز، ۱، ۱۳۸۷: ۱۲۱). در حال حاضر بررسی و شناخت نگرش و عوامل مؤثر بر هویت جوانان به‌ویژه شکل‌گیری آن، یکی از ضرورت‌های مهم به‌شمار می‌رود، چرا که برنامه‌های در نظر گرفته شده این بخش، وجوه مختلف توسعه‌یافتگی و سلامت اجتماعی در بخش کلان محسوب می‌شود تا از این راه عوامل مرتبط با آن مانند رضایتمندی جوانان از زندگی سالم و حفظ تعادل هویت‌مندی در نظام جهانی با توجه به تحولات رو به رشد به شکل بهتری برنامه‌ریزی و اجرا شود و بی‌توجهی به آن منجر به

تأثیر سبک زندگی بر مؤلفه های هویتی جوانان استان آذربایجان غربی

ابهام نقشی و سردرگمی هویتی جوانان شده و اثرات زیانباری از جمله آسیب‌های اجتماعی در پی خواهد داشت.

با توجه به آنچه گفته شد، در پژوهش حاضر تلاش می‌شود که تأثیر سبک زندگی بر هویت جوانان استان آذربایجان غربی مورد بررسی قرارگیرد. بر اساس آخرین آمارها، جمعیت استان آذربایجان غربی (مرکز ملی آمار، ۱۳۹۵). با توجه به هرم سنی جوان این استان، پرداختن به مسئله مهمی چون هویت ضروری می‌باشد. تاکنون پژوهش‌های بسیاری در مورد هویت با رویکردهای مختلف صورت گرفته است، اما پرداختن به هویت جوانان با تأکید بر متغیرهایی چون سبک زندگی از زوایای متفاوت مهم می‌باشد. همچنین بیان این نکته حائز اهمیت است که تاکنون مطالعه مدونی درباره هویت جوانان استان آذربایجان غربی انجام نشده و با توجه به جوان بودن هرم سنی این استان و نقش هویت در توسعه فرهنگی کشور، پرداختن به هویت جوانان این استان ضروری است.

پیشینه تجربی پژوهش

دو مفهوم «سبک زندگی» و «هویت اجتماعی» همواره مورد توجه محققان بوده و مطالعات متفاوتی از زوایای مختلف جهت بررسی رابطه این دو مفهوم صورت گرفته است. نتایج پژوهش عباسی مقدم و همکاران (۱۴۰۰) نشان می‌دهد که سبک زندگی با هویت اجتماعی ارتباط معنی‌دار و مستقیم داشته و در این بین، سواد رسانه‌ای نیز بر این دو مفهوم اثر گذار بوده است (عباسی مقدم و همکاران، ۱۴۰۰). مطالعه نقدی و همکاران (۱۳۹۷) نشان داد که بین هویت اجتماعی زنان دهه ۵۰ و ۶۰ و مصرف‌گرایی به عنوان یکی از شاخص‌های اساسی سبک زندگی رابطه معناداری وجود داشته و میزان مصرف‌گرایی در بین زنان دهه ۵۰ و ۶۰ متفاوت است که نشان از تفاوت سبک زندگی در میان زنان این دو دهه و تغییرات هویتی آنان دارد (نقدی و همکاران، ۱۳۹۷). خواجه نوری و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی نشان دادند که بین متغیرهای سبک زندگی مذهبی و سبک زندگی موسیقایی سنتی با هویت اجتماعی جوانان ارتباط مثبت و معناداری وجود داشته و بین متغیرهای سبک زندگی موسیقایی مدرن و سبک زندگی معطوف به بدن ارتباط منفی و معنی‌دار وجود دارد (خواجه نوری و همکاران، ۱۳۹۳). یافته‌های پژوهش بحرانی و همکاران (۱۳۹۰) نیز نشان می‌دهد که رسانه‌ها نقش مؤثری در دگرگونی هویتی و سبک زندگی دختران نسبت به پسران داشته‌اند (بحرانی و همکاران، ۱۳۹۰). همچنین پژوهش رحمت‌آبادی و آقابخشی (۱۳۸۵) نیز نشان می‌دهد که ارائه معیارهایی دال بر گروه‌بندی‌های اجتماعی جدید بر مبنای سبک زندگی در دهه‌های اخیر می‌تواند مرزهای هویتی جوانان را ترسیم کند (رحمت‌آبادی و آقابخشی، ۱۳۸۵).

در میان پژوهش‌های خارجی نیز نتایج تحقیق پرات^۱ و همکاران (۲۰۲۱) نشان می‌دهد شبکه اجتماعی فیسبوک ترجیحات سیاسی، فرهنگی و اجتماعی کاربران را ترسیم می‌کند و حضور و فعالیت در شبکه اجتماعی فیسبوک و نمایش علایق بر سبک زندگی و هویت کاربران اثرگذار است (پرات و همکاران، ۲۰۲۱). مطالعه نیکزیچ^۲ و همکاران (۲۰۲۱) نیز حاکی از آن است که بازآفرینی هویت در محیط شهری نیازمند پارادایم جدیدی است که در آن سبک زندگی نوع خاصی از هویت را در معماری شهری خلق کند. به عبارتی، محیط شهری جدید، سبک زندگی جدیدی را خلق می‌کند که هویت افراد از طریق آن بازتولید می‌شود (نیکزیچ و همکاران، ۲۰۲۱). اقبال مولانا^۳ و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی نشان دادند که سبک زندگی پست‌مدرن با تکیه بر رسانه‌هایی چون سینما، موسیقی و ... تأثیر مهمی در به وجود آمدن هویت متکثر افراد داشته است (اقبال مولانا و همکاران، ۲۰۲۰). مطالعه برونر^۴ و همکاران (۲۰۱۷) نیز نشان می‌دهد که هویت اجتماعی افراد به واسطه سبک زندگی به رفتار تیمی، عملکرد تیمی و قوی‌تر شدن رفتار گروهی جوانان و رشد سبک زندگی ورزش‌محور جوانان کمک می‌کند (برونر و همکاران، ۲۰۱۷). همچنین نتایج پژوهش تورکینگتون^۵ (۲۰۱۲) نشان می‌دهد که سبک زندگی در مکان‌های مختلف، متفاوت است و مؤلفه‌های سبک زندگی بر هویت مکانی و جهانی افراد تأثیرگذار می‌باشد (تورکینگتون، ۲۰۱۲). همان‌گونه که مشاهده می‌شود سبک زندگی و هویت دو مفهوم چند بعدی هستند که سنجش ابعاد آنها در پژوهش‌های پیشین مد نظر محققان بوده است و در این پژوهش هم سعی شده است که ابعاد متفاوتی از این دو مفهوم مورد بررسی قرار گیرد.

مبانی نظری پژوهش

هویت و سبک زندگی مفاهیم پیچیده و چند بعدی هستند که هر کدام از اندیشمندان تعریف و دیدگاه خاصی نسبت به آنها داشته‌اند. ارائه تعریفی جامع از هویت کار دشواری است، چرا که این مفهوم در هر پارادایم نظری تعریف خاصی داشته است. به عقیده ریچارد جنکینز^۶ هویت یک امر ایستا نیست، بلکه یک فرآیند پویاست. وی بر این عقیده است که هویت مجموعه‌ای از اطلاعات بنیادین نیست که وجود داشته باشد، بلکه باید به این امر توجه کرد که هویت چگونه عمل می‌کند یا به کار گرفته می‌شود (جنکینز، ۱۳۸۱: ۶). به عقیده او هویت افراد بر ساخته می‌شود؛ این بدان معناست که درک ما از این مطلب که چه کسی هستیم و دیگران کیستند و از آن طرف، درک دیگران از خودشان و افراد دیگر چیست؟ از این رو،

1. Praet
2. Nikezic
3. Iqbal Moulana
4. Bruner
5. Torkington
6. Richard Jenkins

تأثیر سبک زندگی بر مؤلفه های هویتی جوانان استان آذربایجان غربی

هویت اجتماعی نیز همانند معنا، ذاتی نیست و محصول توافق و عدم توافق است و می‌توان درباره آن به چون و چرا پرداخت (همان: ۸). به عقیده او، زمان و مکان به عنوان منابع ساخته شدن هویت اهمیت زیادی دارد. مکان خارج از چارچوب زمان، معنا ندارد. در فرآیندهای شناسایی، زمان دارای اهمیت است، به دلیل آنکه هویت، تداوم دارد، حتی اگر به طور منطقی از طرف کسی ادعا شود یا اینکه به کسی انتساب یابد. مانوئل کاستلز^۱ بر مبنای دستگاه نظری خود و مفهوم جامعه اطلاعاتی، هویت را فرآیند معناسازی بر اساس یک ویژگی فرهنگی یا مجموعه به هم پیوسته‌ای از ویژگی‌های فرهنگی می‌داند که بر منابع معنایی دیگر اولویت داده می‌شود. به عقیده کاستلز در جامعه شبکه‌ای، برای بسیاری از کنشگران اجتماعی معنا در رابطه با مفهوم هویت شکل می‌گیرد. این هویت اساسی در طول زمان و مکان قائم به ذات است. وی معتقد است تمام هویت‌ها برساخته می‌شوند، اما مسئله اصلی این است که چگونه، از چه چیزی، توسط چه کسی و در نهایت به چه منظوری؟ بر مبنای نظر کاستلز، اینکه چه کسی و به چه منظوری هویت جمعی را برساند تا حد زیادی تعیین‌کننده محتوای نمادین هویت مورد نظر و معنای آن برای کسانی است که خود را با آن یکی می‌دانند یا بیرون از آن تصور می‌کنند (کاستلز، ۱۳۸۵: ۲۲-۲۴).

از منظر اندیشمندان پست‌مدرن، با شتاب‌گرفتن تغییرات در جوامع، هویت‌ها نیز دچار تغییرات عظیم و بنیادینی می‌شوند و بر همین اساس هویت افراد نیز دچار شکنندگی و تغییر می‌گردد. امروزه تکثرگرایی که از دل جنبش پست‌مدرنیستی بیرون آمده، مفهوم هویت در تمام جوامع را دچار دگرگونی عظیم کرده و حتی از هویت مرتبط با فرهنگ پست‌مدرنیستی به عنوان «هویت چهل تکه» یاد می‌کنند (نوذری، ۱۳۸۵). به عقیده ژان فرانسو لیوتار^۲ در عصر پست‌مدرنیسم، هر خود معنای چندانی ندارد، ولی هیچگاه خود به تنهایی یک جزیره نیست. هر خود در چهارچوب مناسباتی به سر می‌برد که در حال حاضر پیچیده‌تر و پرتحرک‌تر از همیشه است. هر شخص اعم از پیر و جوان، زن یا مرد، فقیر یا ثروتمند همواره در نقطه آغازین مدارهای ارتباطی خاص قرار دارد- هر چقدر هم که این نقاط ریز و کوچک باشند (لیوتار، ۱۳۹۵: ۸۴). زیگمونت باومن^۳ معتقد است در دوران پست‌مدرن، کیفیت وجودی عاملان دستخوش جبر و تعین نیست، بلکه غیرقطعی، ناپایدار و بی‌ریشه است. هویت عامل نه از پیش معلوم است و نه با اقتدار تصویب می‌شود. این هویت باید تعبیر و تفسیر شود، اما هیچ طرحی برای برساختن هویت به صورت تجویزی یا سهل و ساده وجود ندارد. برساختن هویت از آزمایش و خطاهای پی در پی تشکیل می‌شود و فاقد سنگ محکی است که با آن پیشرفت یا پسرفت را بتوان سنجید و بنابراین نمی‌توان آن را به صورت معنادار در

-
1. Manuel Castells
  2. Jean-François Lyotard
  3. Zigmunt Bauman

حال پیشرفت قلمداد کرد. اکنون فعالیت پیوسته و غیرخطی خودسازی است که هویت عامل را می‌سازد. به عبارت دیگر، خودسازماندهی عاملان بر حسب برنامه زندگی جای خود را به فرآیند خودسازی می‌دهد (بأومن، ۱۳۹۶: ۳۲۶).

از سوی دیگر، سبک زندگی مفهومی است که می‌توان به شناخت افراد شکل و هویت آنها را جهت دهد. به طور کلی می‌توان گفت سبک زندگی، شیوه نظام‌مند مصرف، ارزش‌گذاری و درک محصولات فرهنگ مادی می‌باشد که استقرار معیارهای هویتی را در چهارچوب زمان و مکان، امکان‌پذیر می‌کند. سبک زندگی به مفهوم و معنی نمادین محصولات توجه دارد، اگرچه این مفهوم در فرهنگ سنتی کاربرد چندانی ندارد- زیرا لازمه آن نوعی انتخاب از میان تعداد کثیری از امکان‌های موجود است. این شیوه راهی است که به درک مدرن بودن سبک‌های زندگی و تقابل آنها با شکل‌بندی‌های پیشین منجمد و این معانی نمادین اموری توافق شده هستند که دائم در حال ابداع شدن می‌باشند (گیدنز، ۱۳۸۷: ۱۲۰). سبک زندگی بخش مهمی از زندگی است که عملاً تحقق می‌یابد و دربردارنده طیف کاملی از فعالیت‌هایی است که افراد در زندگی روزمره خود انجام می‌دهند. بر این اساس طیف فعالیت‌های متفاوت افراد در هر عرصه از زندگی می‌تواند سازنده سبک زندگی آنها در آن عرصه باشد (رضوی زاده، ۱۳۸۶: ۱۶۷). جرج زیمل^۱ با نگاهی عمیق‌تر به مفهوم سبک زندگی پرداخت و دو اصطلاح «فراغت» و «مصرف‌گرایی» را در ارتباط با این مفهوم مطرح کرد. به عقیده وی سبک زندگی، تصور تلاش افراد برای به‌دست آوردن ارزش‌های بنیادین یا به عبارت دیگر فردیت برتر خود در فرهنگ عینی‌اش و شناختن آن به سایر افراد جامعه است (مهدی پور، ۱۳۹۴: ۱۳۶). تورستاین وبلن^۲، سبک زندگی را شیوه‌ای از الگوی رفتار گروهی می‌داند و معتقد است این رفتارها از جنس رسوم و عادات اجتماعی است و از سوی دیگر، سبک زندگی افراد را در تجلی مکانیسم روحی، عادات فکری و معرفتی فرد تلقی می‌کند (مختارپور، ۱۳۹۳: ۱۰۹).

به اعتقاد آنتونی گیدنز، سبک زندگی کردارهایی هستند که به جریان عادی زندگی روزمره تبدیل می‌شوند؛ شیوه‌های که در غذا خوردن، لباس پوشیدن، شیوه‌های کنش و محیط دلخواه برای ملاقات دیگران جلوه می‌کنند (کاظمی، ۱۳۹۵). پیر بوردیو^۳ جامعه‌شناس فرانسوی، در کتاب معروف «تمایز» به نگرش خود درباره سبک زندگی پرداخته است. بر طبق ادعای بوردیو، سبک‌های زندگی پیامد منش‌ها و خود نقش‌ها و تابعی از انواع تجربه‌ها از جمله آموزش رسمی می‌باشند و معتقد است الگوی مصرف، اصلی‌ترین سبک زندگی است. بوردیو سبک زندگی را انباشت‌هایی می‌داند که به وسیله آنها کسانی که موقعیت‌های مختلف

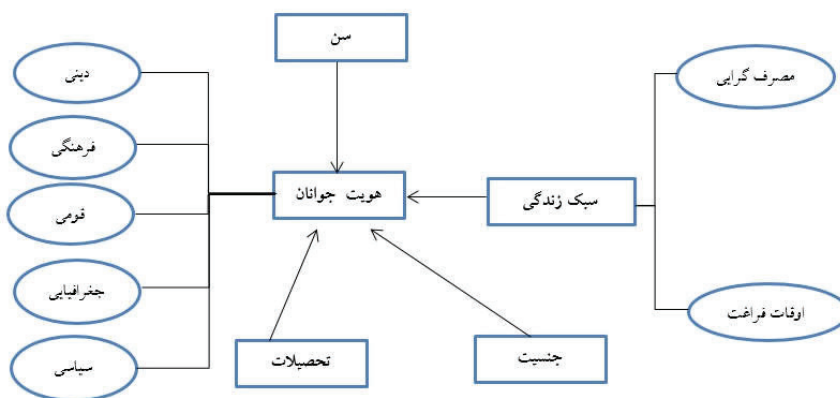
1. Georg Simmel
2. Thorstein Veblen
3. Pierre Bourdieu

تأثیر سبک زندگی بر مؤلفه های هویتی جوانان استان آذربایجان غربی

را اشغال کرده‌اند، خودشان را با هدف تمایز یا بدون هدف، از سایر افراد متمایز می‌کنند (مه‌دوی کنی، ۱۳۸۶: ۲۰۷).

بر اساس اندیشه‌های مطرح شده در حوزه‌های هویت و سبک زندگی می‌توان دو فرضیه مهم را در این پژوهش مطرح نمود:

۱. بعد مصرف‌گرایی سبک زندگی بر مؤلفه‌های هویتی جوانان استان آذربایجان غربی اثرگذار است.
۲. بعد اوقات فراغت سبک زندگی بر مؤلفه‌های هویتی جوانان استان آذربایجان غربی اثرگذار است.

شکل ۱: مدل نظری پژوهش

روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش برای جمع‌آوری اطلاعات مربوط به مبانی نظری از روش کتابخانه‌ای و برای گردآوری داده‌های آماری از روش کمی و رویکرد پیمایش استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل جوانان ۱۸-۳۵ ساله استان آذربایجان غربی می‌باشد که بر اساس آخرین سرشماری آماری نفوس و مسکن تعداد آنها ۲/۲۲۳/۰۰۰ نفر بود.

به دلیل شرایط کرونایی حاکم بر جامعه، داده‌های این پژوهش از طریق ابزار پرسش‌نامه محقق-ساخته جمع‌آوری شد که بعد از مطالعات نظری و استفاده از نظر متخصصان به صورت برخط در سامانه «پرس لاین ۱» تدوین و سپس در میان جامعه آماری توزیع گردید. به منظور محاسبه پایایی پژوهش، پرسش-پرسش‌نامه به طور تصادفی بین ۴۰ نفر از اعضای جامعه آماری توزیع شد و با انجام آزمون آلفای کرونباخ پایایی آنها سنجیده و پرسش‌نامه نهایی تدوین گردید و به مدت یک ماه به صورت برخط بر سامانه پرس

لاین قرار گرفت. میزان آلفای کروناخ برای متغیر هویت، ۰/۷۵ و برای متغیر سبک زندگی، ۰/۸۲ بود که با توجه به معیارهای آزمون آلفای کروناخ می‌توان گفت که میزان پایایی در سطح قابل قبولی قرار دارد. حجم نمونه آماری با استفاده از نرم‌افزار تعیین حجم نمونه سمپل پاور ۱ در سطح خطای ۰/۰۵ درصد، ۳۸۳ نفر برآورد شد که به منظور افزایش دقت، رقم مورد استفاده با کنار گذاشتن پرسش‌نامه‌های ناقص ۴۰۰ نفر در نظر گرفته شد. روش نمونه‌گیری به کار رفته در این پژوهش از نوع تصادفی بود و برای تحلیل‌های آماری توصیفی و استنباطی این پژوهش از رایانه شخصی و نرم‌افزار آماری «اس پی اس ۲۶» و برای مدل معادله ساختاری و آزمون برازش مدل از نرم‌افزار «ایموس گرافیک ۳» استفاده گردید.

یافته‌های پژوهش

دامنه سنی جامعه آماری در این پژوهش ۱۸ تا ۳۵ سال می‌باشد که گروه سنی ۲۴-۲۶ سال بیشترین فراوانی را با حدود ۳۳/۵ درصد و گروه سنی ۳۳-۳۵ با ۳/۹ درصد کمترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند. از ۴۰۰ نفر پاسخگو ۲۵۰ نفر مرد (معادل ۶۲/۵ درصد کل پاسخگویان) و ۱۵۰ نفر نیز زن (معادل ۳۷/۵ درصد از کل پاسخگویان) می‌باشند. بیشترین پاسخگویان با تعداد ۱۸۴ نفر (معادل ۴۶ درصد) دارای مدرک تحصیلی دیپلم و کمترین میزان مربوط به افراد بی سواد با تعداد ۱ نفر (۰/۳ درصد) می‌باشد. بیشترین میزان پاسخگویی بر حسب وضعیت تأهل مربوط به گروه مجرد با ۲۰۲ نفر (۵۰/۵ درصد)، سپس متأهلان با ۱۸۶ نفر (۴۰/۵ درصد) و کمترین پاسخگویی مربوط به گروه مطلقه‌ها با ۱۲ نفر (۳ درصد) می‌باشد. بیشترین میزان پاسخگویی مربوط به افراد شاغل با فراوانی ۲۶۰ نفر (۶۵ درصد) و سپس گروه بیکار با فراوانی ۱۴۰ نفر (۳۵ درصد) می‌باشد.

برای عملیاتی کردن متغیر هویت و ابعاد مختلف آن، گویه‌های مربوط به هر بعد طراحی شده و

در جدول ۱ آمده است:

-
1. Sample Power
  2. Spss
  3. Amos Graphic

تأثیر سبک زندگی بر مؤلفه های هویتی جوانان استان آذربایجان غربی

جدول ۱: گویه‌های مربوط به ابعاد مختلف متغیر هویت

متغیر	ابعاد	گویه
قومیت		۱. لهجه محلی‌ام را به سایر لهجه‌ها ترجیح می‌دهم. ۲. همه قومیت‌های ایرانی با هم برابر بوده و اتحاد آنها باعث پیشرفت کشور می‌شود. ۳. از بین رفتن ارزش‌های قومیتی چون رقص محلی، موسیقی محلی، آداب و رسوم و ... ناراحت‌م می‌کند.
		۱. رفتن به مراسم دعا، هیئت و نماز جماعت را می‌پسندم. ۲. حاضریم برای دینم، بجنگم. ۳. مطالعه کتاب‌های مذهبی را دوست دارم.
هویت فرهنگی		۱. برای رسیدن عید نوروز لحظه‌شماری می‌کنم. ۲. هنوز نزد ایرانیان است و بس. ۳. خودم را بخشی از تاریخ کشورم می‌دانم.
		۱. کاش در کشورهای غربی متولد شده بودم. ۲. به هیچ عنوان کشورم را ترک نمی‌کنم. ۳. در صورتی که مرزهای کشورم تهدید شود، با تمام وجود از آن دفاع می‌کنم.
سیاسی		۱. حکومت مستقل کشورمان مایه افتخار و سربلندی است. ۲. مسئولتن کشورم بسیار دلسوز بوده و به فکر منافع ملی کشور هستند. ۳. معتقدم تن دادن به برجام مایه سرافکندگی است.

جدول ۲، توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر وابسته پژوهش یعنی هویت و شاخص‌های آن را نشان می‌دهد. بر این اساس بیشترین فراوانی برای شاخص‌های مربوط به متغیر هویت در طبقه زیاد و کمترین میزان فراوانی در طبقه خیلی کم قرار دارد. بر این اساس می‌توان گفت هویت و شاخص‌های مربوط به آن بر اساس نتایج پاسخگویان در سطح بالایی قرار دارد.

جدول ۲: میزان پاسخگویی افراد به متغیر هویت و شاخص‌های آن بر حسب درصد

هویت	قومیت	دینی	فرهنگی	جغرافیایی	سیاسی	میزان
خیلی زیاد	۲۰/۳	۱۸/۲	۱۸/۵	۲۰/۳۶	۱۵/۸	درصد
زیاد	۲۸/۰۶	۳۱/۸۳	۳۲/۳۶	۳۱/۹۶	۳۰/۲	درصد
متوسط	۲۷/۵۳	۲۵/۹۳	۲۸/۱۶	۲۵/۳۶	۲۸/۴۳	درصد
کم	۱۶/۷۳	۱۷	۱۵/۴۶	۱۴/۹۳	۱۶/۴۶	درصد
خیلی کم	۷/۵	۷/۰۶	۶/۸	۷/۵۳	۹/۲۳	درصد
مجموع	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد

در جدول ۳، گویه های مربوط به متغیر سبک زندگی و ابعاد مربوط به آن به عنوان متغیرهای مستقل پژوهش آمده است:

جدول ۳: گویه های مربوط به متغیر سبک زندگی و ابعاد مربوط به آن

متغیر	ابعاد	گویه
سبک زندگی	مصرف گرایی	۱. از خریدهای گران قیمت در پاساژهای پر زرق و برق لذت می برم. ۲. پوشیدن شلوارهای جین پاره به سبک سلبریتی ها به من احساس خوبی می دهد.
	اوقات فراغت	۱. از فعالیت های هنری و رفتن به تئاتر و سینما لذت می برم. ۲. گوش دادن به موسیقی پاپ و رپ را دوست دارم. ۳. گشت و گذار شبانه (دور دور) با دوستانم برایم لذت بخش است.

جدول ۴، توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب متغیر مستقل پژوهش یعنی سبک زندگی و شاخص های آن را نشان می دهد. بر این اساس بیشترین فراوانی برای شاخص های مربوط به متغیر سبک زندگی یعنی مصرف گرایی و اوقات فراغت در طبقه زیاد و کمترین میزان فراوانی در طبقه خیلی کم قرار دارد. بر این اساس می توان گفت متغیر سبک زندگی و شاخص های مربوط به آن بر اساس نتایج پاسخگویان در سطح بالایی قرار دارد.

جدول ۴: آماره های توصیفی مربوط به متغیر سبک زندگی و شاخص های آن بر حسب درصد

سبک زندگی	میزان	مصرف گرایی	اوقات فراغت
خیلی زیاد	درصد	۱۴/۵	۱۴/۳
زیاد	درصد	۲۹/۸	۳۲/۴
متوسط	درصد	۲۴/۶۵	۲۷
کم	درصد	۱۵/۵۵	۱۷/۱۵
خیلی کم	درصد	۱۵/۶۵	۹/۳
مجموع	درصد	۱۰۰	۱۰۰

پژوهش حاضر دارای دو فرضیه است که در این بخش با استفاده از آزمون های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره به بررسی فرضیه ها و سپس ارائه مدل معادله ساختاری و آزمون برازش مدل می پردازیم:

تأثیر سبک زندگی بر مؤلفه های هویتی جوانان استان آذربایجان غربی

جدول ۵. نتایج آزمون همبستگی پیرسون فرضیه های پژوهش

فرضیه	مقدار پیرسون	معناداری	تعداد	آزمون فرضیه
فرضیه اول	۰/۱۲۶	۰/۰۱۲	۴۰۰	تأیید
فرضیه دوم	۰/۱۸۸	۰/۰۰۰	۴۰۰	تأیید

ابعاد متغیرها		قومی		دینی		فرهنگی		جغرافیایی		سیاسی	
sig	r	sig	r	sig	r	sig	r	sig	r	sig	r
۰/۰۲۹	۰/۵۶۲	۰/۰۷۱	۰/۱۵۸	۰/۰۵۴	۰/۲۷۷	۰/۱۸۴	۰/۰۰۰	۰/۲۲۷	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۲۲۷
۰/۰۶۷	۰/۱۷۹	۰/۱۳۳	۰/۰۰۸	۰/۰۷۵	۰/۱۳۳	۰/۱۳۰	۰/۰۰۹	۰/۱۷۸	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۱۷۸

فرضیه اول این پژوهش رابطه بعد مصرف‌گرایی سبک زندگی با هویت جوانان استان آذربایجان غربی را

بررسی می‌کند:

H₀: مصرف‌گرایی با هویت جوانان رابطه ندارد.

H₁: مصرف‌گرایی با هویت جوانان رابطه دارد.

با توجه به یافته‌های جدول ۵، ضریب همبستگی پیرسون برای بعد مصرف‌گرایی با هویت جوانان برابر با ۰/۱۲۶ و سطح معناداری برابر با ۰/۰۱۲ می‌باشد که نشان دهنده وجود ارتباط معنی‌دار ضعیفی و مستقیم بین این دو متغیر می‌باشد؛ یعنی هر چقدر بعد مصرف‌گرایی در سطح بالاتری باشد، هویت جوانان نیز دچار تغییر می‌شود و نگرش جوانان این استان به ابعاد مختلف هویت بر مبنای میزان مصرف‌گرایی افزایش پیدا می‌کند؛ اما آنچه بر مبنای نتیجه این فرضیه به دست آمده، نشان می‌دهد مصرف‌گرایی با ابعاد هویتی جوانان همبستگی پایینی دارد و با توجه به میزان همبستگی انتظار نمی‌رود تغییرات شگرفی در نگرش جوانان این استان به ابعاد مختلف هویت رخ دهد. بر این اساس فرضیه H₀ رد و فرضیه H₁ تأیید می‌شود. فرضیه دوم این پژوهش به رابطه بعد اوقات فراغت سبک زندگی با هویت جوانان استان آذربایجان

غربی می‌پردازد:

H₀: اوقات فراغت با هویت جوانان رابطه ندارد.

H₁: اوقات فراغت با هویت جوانان رابطه دارد.

با توجه به یافته‌های جدول ۵، ضریب همبستگی پیرسون برای بعد اوقات فراغت با هویت جوانان برابر با ۰/۱۸۸ و سطح معناداری برابر با ۰/۰۰۰ می‌باشد که نشان دهنده وجود ارتباط معنی‌دار ضعیف و مستقیم بین این دو متغیر است؛ یعنی هر چقدر سطح اوقات فراغت در میان جوانان این استان افزایش یابد، نگرش

جوانان این استان به ابعاد هویت نیز متأثر از اوقات فراغت افزایش می یابد. بر این اساس فرضیه H0 رد و فرضیه H1 تأیید می شود.

همچنین برای مشخص شدن رابطه هر یک از مؤلفه های سبک زندگی با هر کدام از ابعاد هویت، آزمون همبستگی پیرسون انجام شد (جدول ۵). بر این اساس میزان همبستگی بین بعد اوقات فراغت با ابعاد هویت بیشتر از همبستگی بعد مصرف گرایي و ابعاد هویت می باشد- هر چند این همبستگی در سطح ضعیفی قرار دارد، اما معنادار است.

در ادامه پژوهش به منظور مشخص شدن سهم تأثیر هر یک از شاخص های متغیر مستقل بر متغیر وابسته به تحلیل رگرسیونی می پردازیم. جدول ۶، مدل رگرسیونی چند متغیره شبکه های اجتماعی مجازی را نشان می دهد:

جدول ۶: مدل رگرسیونی چند متغیره سبک زندگی

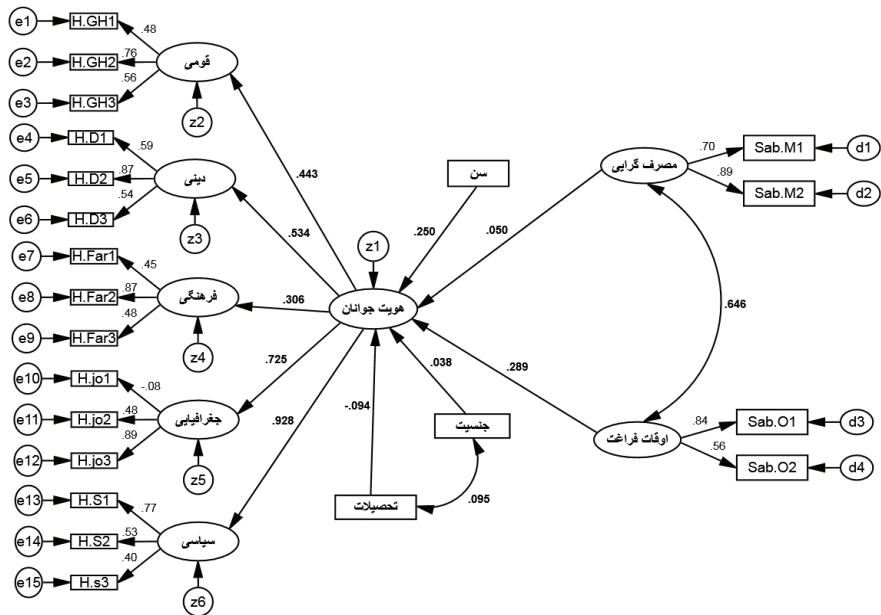
متغیر	ضرایب غیراستاندارد	ضرایب استاندارد	مقدار t	سطح معناداری
	B	Beta		
	خطای استاندارد			
مصرف گرایي	۰/۳۸۲	۰/۰۷۱	۱/۳۵۶	۰/۱۷۶
اوقات فراغت	۰/۸۰۴	۰/۱۶۵	۳/۱۵۲	۰/۰۰۲
	ضریب تعیین	ضریب تعیین تصحیح شده	سطح معناداری	
	(R Square)	(Adjusted R Square)	(Sig)	
	۰/۴۰	۰/۳۵	۰/۰۰۱	

آماره های موجود در جدول بالا نشان می دهند که شاخص اوقات فراغت با بتای ۰/۱۶۵ درصد تأثیر بیشتری نسبت به بعد مصرف گرایي با ۰/۰۷۱ بر متغیر وابسته پژوهش داشته است. همان طور که در جدول فوق ملاحظه می شود، ضریب تعیین برابر با ۰/۴۰ و بیانگر این مطلب است که ۴۰ درصد از واریانس و تغییرات هویت جوانان را شاخص های سبک زندگی تبیین می کنند. همچنین با توجه به سطح معناداری ۰/۰۰۱ که کمتر از ۰/۰۵ است، می توان به این نکته پی برد که فقط شاخص اوقات فراغت بر متغیر وابسته یعنی هویت جوانان تأثیر داشته است.

در ادامه، مدل معادله ساختاری پژوهش با استفاده از نرم افزار «ایموس گرافیک» رسم گردید و مشاهده شد که متغیرهای پنهان وابسته مربوط به هویت جوانان شامل مؤلفه های دینی، قومی، فرهنگی،

تأثیر سبک زندگی بر مؤلفه های هویتی جوانان استان آذربایجان غربی

جغرافیایی و سیاسی است و ضرایب رگرسیونی تأثیر مؤلفه های متغیر مستقل شبکه های اجتماعی مجازی بر هر کدام از ابعاد متغیر وابسته و تأثیر متغیر سن، جنسیت و تحصیلات را نشان می دهد:

شکل ۲: مدل معادله ساختاری پژوهش

به طور کلی برازش مدل بالا خوب است. در جدول ۷، میزان معناداری و نسبت بحرانی مربوط به تأثیر متغیرهای زمینه ای و مستقل بر متغیر وابسته آمده است. در این جدول نسبت بحرانی برای تأثیر بعد مصرف گرایی بر هویت جوانان برابر با ۰/۵۱۶ و سطح معناداری ۰/۶۰۶ می باشد. با توجه به اینکه مقدار قابل قبول نسبت بحرانی بالای ۱/۹۶ است، می توان گفت که تأثیر این بعد از متغیر مستقل بر متغیر وابسته معنی دار نمی باشد. این وضعیت برای بعد اوقات فراغت متغیر مستقل برابر با ۲/۴۱۳ و معناداری ۰/۰۱۶ است که اثر مستقیم و معنادار این بعد بر متغیر وابسته را تأیید می کند، اما برای متغیر جنسیت و تحصیلات پاسخگویان با توجه به اینکه مقدار نسبت بحرانی کمتر از میزان قابل قبول است و در سطح معناداری قرار ندارد، اما تأثیر متغیر سن بر هویت جوانان با نسبت بحرانی ۳/۴۷۶ و معناداری ۰/۰۰۰ تأیید می شود، می توان ادعا نمود که متغیر زمینه ای سن بر خلاف متغیرهای جنسیت و تحصیلات بر هویت جوانان اثر دارد؛ این بدان معنا است که متغیر سن با توجه به میزان اثرگذاری ۰/۲۵۰ در سطح پایین است. به عبارت دیگر، این متغیر اثرگذاری چندان قوی نداشته است، اما با توجه به نسبت بحرانی و سطح معناداری یاد شده می تواند در تعیین ذهنیت و نگرش جوانان این استان به ابعاد مختلف هویتی نقش داشته باشد.

جدول ۷: ضرایب رگرسیونی و سطح معناداری مدل معادله ساختاری پژوهش

متغیر	تخمین	نسبت بحرانی	سطح معناداری
تأثیر مصرف‌گرایی بر هویت جوانان	۰/۰۱۷	۰/۵۱۶	۰/۶۰۶
تأثیر اوقات فراغت بر هویت جوانان	۰/۰۸۸	۲/۴۱۳	۰/۰۱۶
تأثیر سن بر هویت جوانان	۰/۰۵۵	۳/۴۷۶	۰/۰۰۰
تأثیر جنسیت بر هویت جوانان	۰/۰۲۳	۰/۶۸۴	۰/۴۹۶
تأثیر تحصیلات بر هویت جوانان	-۰/۰۲۵	-۱/۶۱۶	۰/۱۰۶

در جدول ۸، تعدادی از معیارهای مهم برازش و تفسیر آنها و مقادیر مفروض مربوط به مدل معادلات ساختاری آمده است. می‌توان گفت که بیشتر شاخص‌های برازش مدل قابل قبول هستند. بنابراین مدل ترسیم‌شده، مدلی است که می‌تواند داده‌های ما را با مدل نظری تطبیق دهد. به عبارت دیگر، این مدل نشان می‌دهد که داده‌های تجربی ما می‌تواند تا حدود زیادی مدل نظری پژوهش را حمایت کند.

جدول ۸: معیارهای برازش مدل و تفسیر برازش قابل قبول

وضعیت پذیرش	تفسیر	سطح قابل قبول	مقدار حاصل در مدل مفروض	معیار برازش مدل
قابل قبول	مقدار نزدیک به ۰/۵۹ منکس- کننده یک برازش مطلوب است.	۰ (عدم برازش) تا ۱ (برازش کامل)	۰/۸۱	نیکویی برازش (GFI)
قابل قبول	مقدار نزدیک به ۰/۵۹ منکس- کننده یک برازش مطلوب است.	۰ (عدم برازش) تا ۱ (برازش کامل)	۰/۷۶	نیکویی برازش اصلاح‌شده (AGFI)
قابل قبول	مقدار کمتر از ۰/۸۰ یک برازش خوب را نشان می‌دهد.	کوچکتر از ۰/۸۰	۰/۰۹۴	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)
قابل قبول	مقدار نزدیک به ۰/۵۹ منکس- کننده یک برازش مطلوب است.	۰ (عدم برازش) تا ۱ (برازش کامل)	۰/۶۰	توکر لوئیس (TLI)
قابل قبول	مقدار نزدیک به ۰/۵۹ منعکس- کننده یک برازش مطلوب است.	۰ (عدم برازش) تا ۱ (برازش کامل)	۰/۶۰	شاخص برازش هنجار-شده (NFI)

تأثیر سبک زندگی بر مؤلفه های هویتی جوانان استان آذربایجان غربی

مقدار کمتر از ۱ نشان دهنده				
کای اسکور نسبی (CMIN/DF)	۴/۵۵۳	۱ تا ۵	ضعف برآزش و مقدار بیشتر از ۵ منعکس کننده نیاز به بهبود است.	قابل قبول
شاخص برآزش هنجار شده				
مقتصد (PNFI)	۰/۵۲	-	بیشتر از ۰/۰۵ یا ۰/۰۶	قابل قبول
شاخص برآزش تطبیقی				
مقتصد (PCFI)	۰/۵۵	-	بیشتر از ۰/۰۵ یا ۰/۰۶	قابل قبول

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر تلاشی در جهت بررسی تأثیرگذاری مؤلفه های سبک زندگی بر ابعاد هویتی جوانان استان آذربایجان غربی بود که نتایج آن نشان داد که هر دو بعد مصرف گرایی و اوقات فراغت بر ابعاد هویتی جوانان این استان اثرگذار هستند- هر چند این اثرات معنادار می باشند، اما در سطح ضعیفی قرار دارند. از سوی دیگر، بعد اوقات فراغت تأثیر بیشتری بر هویت جوانان دارد. به عبارت دیگر، می توان گفت فعالیت های فراغتی چون: رفتن به تئاتر، بهره گیری از فعالیت های هنری و گشت و گذارهای شبانه و همنشینی با دوستان و همسالان به عنوان نمونه هایی از فعالیت های فراغتی، ابعاد هویتی جوانان این استان را تحت تأثیر قرار داده است. با توجه به یافته های مربوط به آزمون های متفاوت و مدل معادله ساختاری می توان گفت فرضیه دوم این پژوهش تأیید می شود. در مورد فرضیه اول نیز گفتنی است هر چند بعد مصرف گرایی با هویت جوانان این استان در ارتباط بوده، اما با توجه به نتایج آزمون رگرسیون چند متغیره و مدل معادله ساختاری و میزان نسبت بحرانی، اثر رگرسیونی و سطح معناداری، تنها بعد اوقات فراغت سبک زندگی بر هویت جوانان این استان اثرگذار بوده است. بر اساس آزمون های آماری پیرسون و رگرسیون چند متغیره و مقدار تأثیر این متغیر بر هویت اجتماعی جوانان در مدل سازی معادله ساختاری می توان گفت این متغیر تأثیر پایین و معناداری بر هویت جوانان دارد. همچنین نتایج این فرضیه با یافته های پژوهش نقدی و همکاران (۱۳۹۷) با عنوان «جنسیت و شهر؛ مطالعه مصرف گرایی و بازتعریف هویت زنان دهه ۵۰، ۶۰ و ۷۰ شهر اصفهان» در بعد مصرف گرایی، پور سلیمی و همکاران (۱۳۹۵) با عنوان «بررسی تأثیر جهان وطن گرایی بر نگرش نسبت به محصول داخلی به واسطه ملی گرایی مصرف کننده از دید تئوری هویت اجتماعی» در بعد مصرف گرایی، خواجه نوری و همکاران (۱۳۹۳) با عنوان «رابطه سبک زندگی و هویت اجتماعی جوانان شهر بندرعباس»،

بحرانی و همکاران (۱۳۹۰) با عنوان «مقایسه جنسیتی رابطه رسانه‌ها، هویت و سبک زندگی در بین جوانان»، رحمت‌آبادی و آقابخشی (۱۳۸۵) با عنوان «سبک زندگی و هویت اجتماعی جوانان»، پرات و همکاران (۲۰۲۱) و اقبال مولانا و همکاران (۲۰۲۰) همسوست و می‌توان گفت که نتایج فرضیه‌های این پژوهش، یافته‌های بیشتر مطالعات پیشینی که در این پژوهش یاد شد را تأیید می‌کند.

یافته‌ها نشان داد که سبک زندگی متغیری است که اثری ضعیف، اما معنادار بر هویت جوانان این استان داشته است، چرا که مؤلفه‌های این متغیر بر ابعاد مختلف هویت جوانان به‌خصوص بعد جغرافیایی و سیاسی اثر گذار بوده است.

با توجه به نتایج این پژوهش، پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

برای تقویت هویت اجتماعی در جامعه مورد مطالعه، ارزش‌دهی و تقویت عناصری چون: زبان، لهجه، پوشاک، غذاهای سنتی، بهره بردن از ظرفیت‌های موجود در فرهنگ بومی و قومی و جلوگیری و دوری از تمسخر و تحقیر سبک زندگی قومیت‌های مختلف از جمله مواردی است که می‌تواند سبک زندگی را در مورد هویت جوانان تقویت کند.

همچنین تولید فیلم‌های سینمایی، سریال‌های بومی و موسیقی‌های محلی که ارزش‌های قومی مردم این منطقه را بازنمایی کند نیز می‌تواند در شکل‌گیری هویت جوانان این استان اثرگذار باشد. افزایش سواد رسانه‌ای و برنامه‌ریزی جهت آشنایی جوانان این استان با هویت ایرانی و شناختن هویت بیگانه نیز از اهمیت زیاد برخوردار است.

منابع

- باومن، زیگمونت. (۱۳۹۶). اشارت‌های پست‌مدرنیته. حسن چاوشیان. چاپ چهارم، تهران: نشر ققنوس
- بحرانی، شعله؛ سروش، مریم و حسینی، مریم. (۱۳۹۰). «مقایسه جنسیتی رابطه رسانه‌ها، هویت و سبک زندگی در بین جوانان شیراز». فصلنامه مطالعات ملی. سال ۱۲، شماره ۳، صص ۱۰۳-۱۲۰.
- تاج‌بخش، غلامرضا. (۱۳۹۲). «بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر شکاف نسل‌ها در شهرستان شوش». فصلنامه توسعه اجتماعی. صص ۳۲-۵۴.
- جنکینز، ریچارد. (۱۳۸۱). هویت اجتماعی. تورج یاراحمدی. تهران: نشر شیرازه
- خواجه نوری، بیژن؛ پرتیان، لیلا و همت، صغری. (۱۳۹۳). «مطالعه رابطه سبک زندگی و هویت اجتماعی (مورد مطالعه: جوانان شهر بندرعباس)». فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران. دوره ۱۷، شماره ۱، صص ۶۹-۹۴.
- رضوی زاده، نجم‌الدین. (۱۳۸۶). بررسی تأثیر مصرف رسانه‌ها بر سبک زندگی ساکنان تهران. تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- رحمت‌آبادی، الهام و آقابخشی، حبیب. (۱۳۸۵). «سبک زندگی و هویت جوانان». رفاه اجتماعی. سال ۵، شماره ۲۰، صص ۲۳۵-۲۵۳.

تأثیر سبک زندگی بر مؤلفه های هویتی جوانان استان آذربایجان غربی

- کاظمی، سمیه. (۱۳۹۵). «بررسی رابطه سبک زندگی و میزان سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی (مورد مطالعه: افراد ۱۷-۴۷ ساله شهرستان دلفان)». پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا (س).
- کاسنلز، مانوئل. (۱۳۸۵). عصر اطلاعات، قدرت و هویت. حسن چاوشیان. تهران: نشر طرح نو
- گیدنز، آنتونی. (۱۳۸۷). تجدد و تشخیص؛ جامعه و هویت شخصی در عصر جدید. ناصر موفقیان. چاپ دوم، تهران: نشر نی
- لیوتار، ژان فرانسوا. (۱۳۹۵). وضعیت پس مدرن: گزارشی درباره دانش. حسینعلی نودر. چاپ ششم، تهران: نشر گام نو
- عباسی مقدم، حمیدرضا؛ اسماعیلی، محمدرضا و زرگر، طیبه السادات. (۱۴۰۰). «ارتباط مدل سبک زندگی، سواد رسانه‌ای و هویت اجتماعی در سازمان ورزشی کشور». مطالعات راهبردی ورزش و جوانان. دوره ۲۰، شماره ۵۲، صص ۲۹-۴۹.
- مرکز ملی آمار ایران. (۱۳۹۵). سرشماری نفوس و مسکن. www.amar.org.ir
- مهدی پور، حمیده. (۱۳۹۴). «سینمای اجتماعی ایران و بازتابی سبک زندگی زنان در آن (مطالعه موردی: فیلم آتش بس)». فرهنگ پژوهش، شماره ۲۲، صص ۱۳۴-۱۶۱.
- مختارپور، مهدی. (۱۳۹۳). «طراحی مدل سنجش اطلاعاتی و نقش آن در تغییر الگوی زندگی مردم (مورد مطالعه: شهر تهران)». پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات.
- مهدوی کنی، سعید. (۱۳۸۶). «مفهوم سبک زندگی و گستره آن در علوم اجتماعی». فصلنامه تحقیقات فرهنگی. سال ۱، شماره ۱.
- نقدی، اسدالله؛ معمار، ثریا و داستانی، مریم. (۱۳۹۷). «جنسیت و شهر؛ مطالعه مصرف‌گرایی و بازتعریف هویت زنان». فصلنامه مطالعه جامعه شناختی شهری. سال ۸، شماره ۲۶، صص ۶۳-۹۲.
- نودری، حسینعلی. (۱۳۸۵). «نگاهی تحلیلی به روند تحول مفهوم هویت در قالب ه گانه‌های هویت سنتی، مدرن و پست مدرن». فصلنامه مطالعات ملی. سال ۷، شماره ۲، صص ۱۲۷-۱۴۸.
- Bruner, M. Balish, S. Forrest, C. Brow, S. (2017). "Tiesthat Bond: Youth Sport as a vehicle for Social Identity and Positive Youth Development". Journal Research Quarterly for Exercise and Sport, DOI: 10.1080/02701367.2017.1296100.
- Iqbal Moulana, M. Sofyan, A. Zakiah, K. (2020). "Postmodern Life Style Construction". Journal Education and Humanities Research, V. (562), pp: 84-95.
- Nikezic, A. Trajkovic, J. Milovanovic, A. (2021). "Future Housing Identities: Designing in line with the contemporary sustainable urban Life style". Journal buildings, V.(11), N(18), pp: 1-23. DOI.org/10.3390/buildings 11010018.
- Praet, S. Aelst, P. Erkel, P. Veecken, S. Martens, D. (2021). "Predictive modeling to study life style politics with Facebook like". Journal EPJ Data Science, V.(10), N(50), pp: 1-25. <https://doi.org/10.11.140/epids/s13688-021-00305-7>.
- Torkington, K. (2012). "Place and Life Style migration: the discursive construction of global place identity". Journal nobilities, V.(7), N(1), pp: 1-27.

